

Η εγγραφή αφορά σε μια μορφή εταιρείας για μία «στράτα», η οποία σχεδόν ταυτίζεται με σύμβαση παραγγελίας¹. Σε πολλά δεσπίσματα βρίσκουμε την απαγόρευση στα μέλη, ανεξαρτήτως εθνοτικής καταγωγής, να παίρνουν χρήματα από μη μέλη για «να τους ψουνίσουν» εμπορεύματα. Η απαγόρευση υπήρχε κατ'αρχήν για λόγους ανταγωνισμού, αλλά και για την ασφάλεια των συναλλαγών των μελών². Πρέπει επομένως εδώ να θεωρήσουμε ότι ο Τουκίλης (Thököly), «εντόπιος» Ούγγρος ή Σικούλος όπως δείχνει το όνομά του, ήταν μέλος της Κ, διότι αλλιώς δεν θα μπορούσε να δώσει χρήματα «να του ψουνίσουν» και να ζητήσει ένδικη προστασία από την Κ.

στ. II «εβήκε»: συμμετοχή του Τουκίλη σε συντροφία για ένα μόνο εμπορικό ταξίδι (στράτα), με συγκεκριμένο κεφάλαιο και συγκεκριμένο εμπόρευμα³.

Η σύμβαση ήταν προφορική. Για τον λόγο αυτό, η αξία της συμμετοχής του Τουκίλη αποδεικνύεται με μάρτυρα.

Η διαφορά πιθανόν να προέκυψε από πλημμελή εκπλήρωση του συνεταίρου που πήγε στη «στράτα» και έφερε το εμπόρευμα.

1. ΕΚΣ, σ. 196, 201 σημ. 219. Η διάκριση ανάμεσα στις δύο αυτές συμβάσεις είναι εξαιρετικά δυσχερής και εξαρτάται από τον τρόπο λειτουργίας της καδεμιάς.
2. Βλ. π.χ., Θ. 22(1666) § κβ' (ό.π., σ. 291), που απαγορεύει τέτοιου είδους συμβάσεις με «τοπικούς» (μη μέλη της Κ), και τα μεταγενέστερα δεσπίσματα, π.χ. 23(1680) § 10, 27(1691-92) § 4, 32(1695) § 10, 39(1723) § 2, 46(1746) § 12, με απειλή χρηματικής ποινής ή προστίμου 60 F (Θ. 1666, 1723 και 1746) και 200 F (Θ. 1691-92 και 1695), ό.π., σσ. 293, 304, 316-317, 337-338, 359 αντίστοιχα. Βλ. κατ. εγγρ. 26.
3. Βλ. ό.π., σ. 196.

14

1691/VII/19
χ. Πάλκου Θεοδώρου

1153/φ 44r
σχ. 12

Πρακτικό. Δήλωση μη εμφανίσεως. Όρκος.

¹³/ § Λ1691 γ<ι>ουλοι 19 επρότωστωλόγοισείνι ω Δημός Στάλθοι ¹⁴/ δηά τωνι Ταμάσοι πωλσι οιχαλνι λώγωνι να ερδοί ω Ταμάς στω Σοι¹⁵/ <μ>ποίνοί να βαλοί τω Δημό σοι ώρκωνι κέ δεν οирθεν.

[¹³/ 1691 Γιούλη 19 επροτοστολόγισεν ο Δήμος Στάθη ¹⁴/ δια τον Ταμάση πως

είχαν λόγον να έρθει ο Ταμάς στο Σι-¹⁵/μπίνι να βάλει το Δήμο σε όρκον και δεν ήρθεν.]

Καταγγελία μη εμφανίσεως κατά παράβαση συμφωνίας μεταξύ αντιδίκων για τη δόση όρκου, ελλείπει άλλων αποδεικτικών μέσων. Θέμα του όρκου ήταν η αξία εμπορευμάτων (αν. εγγρ. 12).

15

1691/II/29

II53/φ 44v

χ. Πάλκου Θεοδώρου

Πρακτικό. Μαρτυρική κατάθεση για το περιεχόμενο συμβάσεως ανταλλαγής. Μαθητευόμενος.

// § Λ1691 φλοιβαροίου 29 οἰρθεῖνι ω Γ<ι>ανοίς Φωτοί κε οίφερεῖνι ²/ ωμπρώσπαι οισοιμάς τωῖνι κοίρ Διμίτροί Οιωανοί δηα μαρ³/τοίργ<ι>α<.> οἰχοί πρῖαῖμά βοινετικώ χόρδας¹ τω πέδη ⁴/ τού Γ<ι>ανοί Σαρῖαφοί κε ώ Γ<ι>ανοίς Φώτοι οἰχοι φεροί ⁵/ απώ τοι Λοιχ<ι>ά βούδωπέτζά κελά- τοινα²<.> κε οισοί ⁶/ να στρέχτοίκαῖνι ενάς μι τωῖνι αλλώ<.> ω Νικωλάς ⁷/ τω πεδή του Γ<ι>ανοι Σαραφοί να κάμο<υ>ν αλλαγοι τα πρά⁸/ματα τούς μι τω Γ<ι>ανοι Φώτοι ως καθώς οἱ<π>ψούνοισάῖνι ⁹/ πάσά ενάς στωῖνι τωπώ<.> να μί βάλο<υ>ν χάρτζοι μιτοι ¹⁰/ αγώγοι μιτοιῖ φαγοι μιτοι κόμερκοί κέ <οἱ> δηώ<.> κε οισάφ¹¹/τω οἰμάρτοιροίσεν ω Διμοί- τρίς.

[// § 1691 Φλεβαρίου 29 ήρθεν ο Γιάννης Φώτη και έφερεν ²/ ομπροστά εις ημάς τον κύρ Δημήτρη Ιωάννη δια μαρ-³/τυρία. είχε πράμα βενέτικο χορδά το παιδί ⁴/ του Γιάννη Σαράφη και ο Γιάννης Φώτη είχε φέρει ⁵/ από τη Λεχία βουδόπε- τσα κελάτινα. και ⁶/ στρέχτηκαν ο ένας με τον άλλο, ο Νικόλας ⁷/ το παιδί του Γιάννη Σαράφη να κάμουν αλλαγή τα πρά-⁸/ματά τους με το Γιάννη Φώτη ως καθώς εψούνισαν ⁹/ πάσα ένας στον τόπο, να μη βάλουν χάρτζι μήτε ¹⁰/ αγώγι μήτε φαγί μήτε κομέρκι και οι δυό, και εις αυ-¹¹/τό εμαρτύρησεν ο Δημήτρης.]

Προσαγωγή μάρτυρα στο Κριτήριο από ένα διάδικο για να καταθέσει για τους όρους συμβάσεως ανταλλαγής: Οι εκατέρωθεν παροχές θεωρήθηκαν ίσης αξίας με μόνο κριτήριο το τίμημα που καταβλήθηκε στον τόπο αγοράς.

Έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον η συνήθης εμπορική πρακτική για τον υπολογισμό του κόστους, η οποία συνάγεται από τους στ. 9-10: το τίμημα για την αγορά του εμπορεύματος προσαυξανόταν, κατά τη συναλ-